

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний
педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

Економічний вісник університету

Збірник наукових праць
учених та аспірантів

Випуск 43

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2019-43>

Заснований у 2006 році
Видається чотири рази на рік

Переяслав-Хмельницький
2019

У збірнику опубліковані наукові статті з актуальних питань національної економіки України, розвитку підприємництва, аграрної економіки, функціонування фінансової системи та соціальної сфери.

Для наукових працівників, викладачів, студентів економічних спеціальностей, працівників фінансово-кредитних установ та підприємницьких структур.

Редакційна рада: Мармуль Л. О., докт. екон. наук (головний редактор);

Алексєєв І. В., докт. екон. наук; Гордей О. Д., докт. екон. наук; Горошкова Л. А., докт. екон. наук; Ігнатенко М. М., докт. екон. наук; Калюга Є. В., докт. екон. наук; Кириленко О. П., докт. екон. наук; Кужелєв М. О., докт. екон. наук; Лук'яненко І. Г., докт. екон. наук; Навальна М. І., докт. філол. наук; Оболенська Т. Є., докт. екон. наук; Петрук О. М., докт. екон. наук; Тропіна В. Б., докт. екон. наук; Череп А. В., докт. екон. наук; Чугунов І. Я., докт. екон. наук; Леваєва Л. Ю., канд. екон. наук; Макарчук І. М., канд. екон. наук; Малишко В. В., канд. екон. наук; Паламарчук О. М., канд. екон. наук; Рибаків Т. О., канд. екон. наук; Слюсар С. Т., канд. екон. наук; Чабан Г. В., канд. екон. наук; Кучеренко С. Ю., канд. екон. наук (відп. секретар).

Міжнародна редакційна рада: В. Воронов докт. соц. наук (Латвія); А. Ігнаськ-Шульц докт. екон. наук (Польща); О. Ванкевич докт. екон. наук (Республіка Білорусь); О. Доріна докт. екон. наук (Республіка Білорусь); А. Левітська докт. екон. наук (Республіка Молдова); В. Меньшиков докт. соц. наук (Латвія); С. Полоник докт. екон. наук (Республіка Білорусь); М. Хітов докт. економіки (Болгарія); Т. Сорокіна докт. екон. наук (Республіка Білорусь); Т. Тетеринець канд. екон. наук (Республіка Білорусь); В. Юшчійс докт. соц. наук (Литва).

Рекомендовано до друку Вченою радою ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди». Протокол № 6 від 19 листопада 2019 року.

Постановою президії ВАК України від 10 лютого 2010 р. № 1-05/1 збірник наукових праць «Економічний вісник університету» внесено до нового переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт з економічних наук на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук.

Наказом Міністерства освіти і науки України № 1021 від 7 жовтня 2015 р. відповідно до рішення Державної атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 29 вересня 2015 року збірник наукових праць «Економічний вісник університету» перереєстровано як фахове наукове видання України, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт з економічних наук на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук.

Наказом Міністерства освіти і науки України № 1301 від 15 жовтня 2019 р. відповідно до рішення Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2019 року збірник наукових праць «Економічний вісник університету» внесений до Переліку наукових фахових видань України, категорія «Б».

Адреса редакційної колегії:

08400, м. Переяслав-Хмельницький, вул. Сухомлинського, 30, к. 107.

Засновник та видавець: Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди».

Художник обкладинки: Попенко О.В.

Коректор: Навальна М.І.

Верстка: Сердюк А.В.

Підписано до друку 20 листопада, 2019 року. Формат 60х84/8.

Папір офсет. №1.

Гарнітура тип Arial. Друк офсетний. Ум. др. арк. 26,04.

Обл.-вид. арк. 25,66. Наклад 100 примірників.

Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди.

08400, обл. Київська, м. Переяслав-Хмельницький, вул. Сухомлинського, 30.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи

(реєстрація: серія КВ, №12268-1152 Р від 01.02.2007; перереєстрація: серія КВ, №21383-11183 ПР від 17.06.2015.)

Тел./факс +38 (04567) 5–66–71; 5–63–94; e-mail: ekon.dek@ukr.net

Сайт збірника наукових праць: <https://economic-bulletin.com>

Періодичне наукове видання «Економічний вісник університету»

зареєстроване в міжнародній базі даних періодичних видань:

ISSN 2306-546X (print)

ISSN 2414-3774 (online)

Key title: *Ekonomičnij visnik universitetu*

Abbreviated key title: *Ekon. visn. univ.*

Індексування і реферування: Україніка Наукова, Джерело, Наукова електронна бібліотека eLIBRARY.ru

Міжнародні інформаційні та наукометричні бази даних: Directory of Open Access Journals (DOAJ), ERIH PLUS, Російський індекс наукового цитування (РИНЦ), Ulrich's Periodicals Directory (CША), International Scientific Indexing (ISI, UAE), Cite Factor, Google Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index (OAJI), CyberLeninka (Росія), Index Copernicus International (ICI), Central and Eastern European Online Library (CEEOL), Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, Українські наукові журнали.

Министерство образования и науки Украины
ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный
педагогический университет имени Григория Сковороды»

Экономический вестник университета

Сборник научных трудов
ученых и аспирантов

Выпуск 43

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2019-43>

Основан в 2006 году
Издается четыре раза в год

Переяслав-Хмельницкий
2019

В сборнике опубликованы научные статьи по актуальным вопросам национальной экономики Украины, развития предпринимательства, аграрной экономики, функционирования финансовой системы и социальной сферы.

Для научных работников, преподавателей, студентов экономических специальностей, работников финансово-кредитных учреждений и предпринимательских структур.

Редакционный совет: Мармуль Л. А. докт. экон. наук (главный редактор);

Алексеев И. В., докт. экон. наук; Гордей О. Д., докт. экон. наук; Горошкова Л. А., докт. экон. наук; Игнатенко Н. Н., докт. экон. наук; Калюга Е. В., докт. экон. наук; Кириленко О. П., докт. экон. наук; Кужелев М. А., докт. экон. наук; Лукьяненко И. Г., докт. экон. наук; Навальная М. И., докт. филол. наук; Оболенская Т. Е., докт. экон. наук; Петрук А. М., докт. экон. наук; Тропина В. Б., докт. экон. наук; Череп А. В., докт. экон. наук; Чугунов И. Я., докт. экон. наук; Леваева Л. Ю., канд. экон. наук; Макарчук И. Н., канд. экон. наук; Малышко В. В., канд. экон. наук; Паламарчук О. Н., канд. экон. наук; Рыбакова Т. А., канд. экон. наук; Слюсар С. Т., канд. экон. наук; Чабан Г. В., канд. экон. наук; Кучеренко С. Ю., канд. экон. наук (отв. секретарь).

Международный редакционный совет: В. Воронов докт. соц. наук (Латвия), А. Игнасяк-Шульц докт. экон. наук (Польша), Е. Ванкевич докт. экон. наук (Республика Беларусь), Е. Дорина докт. экон. наук (Республика Беларусь); А. Левитская докт. экон. наук (Республика Молдова), В. Меньшиков докт. соц. наук (Латвия), С. Полоник докт. экон. наук (Республика Беларусь), М. Хитов докт. экономики (Болгария), Т. Сорокина докт. экон. наук (Республика Беларусь), Т. Тетеринец канд. экон. наук (Республика Беларусь); В. Юшчиус докт. соц. наук (Литва).

Рекомендован к печати Ученым советом ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды». Протокол № 6 от 19 ноября 2019 г.

Постановлением президиума ВАК Украины от 10 февраля 2010 г. № 1-05/1 сборник научных трудов «Экономический вестник университета» внесен в новый перечень научных профессиональных изданий Украины, в которых могут публиковаться результаты диссертационных работ по экономическим наукам на соискание ученых степеней доктора и кандидата наук.

Приказом Министерства образования и науки Украины № 1021 от 7 октября 2015 г. в соответствии с решением Государственной аттестационной коллегии Министерства образования и науки Украины от 29 сентября 2015 г. сборник научных трудов «Экономический вестник университета» перерегистрирован как профессиональное научное издание Украины, в котором могут публиковаться результаты диссертационных работ по экономическим наукам на соискание ученых степеней доктора и кандидата наук.

Приказом Министерства образования и науки Украины № 1301 от 15 октября 2019 г. в соответствии с решением Аттестационной коллегии Министерства образования и науки Украины от 15 октября 2019 г. сборник научных трудов «Экономический вестник университета» внесен в Перечень научных профессиональных изданий Украины, категория «Б».

Адрес редакционной коллегии:

08401, г. Переяслав-Хмельницкий, ул. Сухомлинского, 30, к. 107.

Учредитель и издатель: Государственное высшее учебное заведение «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды».

Художник обложки: Попенко А.В.

Корректор: Навальная М.И.

Верстка: Сердюк А.В.

Подписан к печати 20 ноября 2019. Формат 60х84/8.

Бумага офсет. № 1.

Гарнитура тип Arial. Печать офсетная. Ум. п.л. 26,04.

Обл.-изд. л. 25,66. Тираж 100 экземпляров.

Государственное высшее учебное заведение «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды.

08400, Киевская обл., г. Переяслав-Хмельницкий, ул. Сухомлинского, 30.

Свидетельство о внесении в Государственный реестр субъектов издательского дела

(регистрация: серия KB, № 12268-1152 Р от 01.02.2007; перерегистрация: серия KB, №21383-11183 ПР от 17.06.2015.)

Тел. / Факс +38 (04567) 5-66-71; 5-63-94, e-mail: ekon.dek@ukr.net

Сайт сборника научных трудов: <https://economic-bulletin.com>

Периодическое научное издание «Экономический вестник университета» зарегистрировано в международной базе данных периодических изданий:

ISSN 2306-546X (print)

ISSN 2414-3774 (online)

Key title: *Ekonomičnij visnik universitetu*

Abbreviated key title: *Ekon. visn. univ.*

Индексирование и реферирование: «Украиника Наукова», «Джерело», Научная электронная библиотека eLIBRARY.ru

Международные информационные и наукометрические базы данных: Directory of Open Access Journals (DOAJ), ERIH PLUS, Российский индекс научного цитирования (РИНЦ), Ulrich's Periodicals Directory (CША), International Scientific Indexing (ISI, UAE), Cite Factor, Google Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index (OAJI), CyberLeninka (Россия), Index Copernicus International (ICI), Central and Eastern European Online Library (CEEOL), Национальная библиотека Украины имени В.И. Вернадского, Украинские научные журналы.

Ministry of Education and Science of Ukraine
Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University

University Economic Bulletin

Collection of scientific articles of scientists
and post-graduate students

ISSUE 43

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2019-43>

Established in 2006
Issued four per year

Pereiaslav-Khmelnytskyi
2019

ББК 65.9(4)
УДК 330.658.114
18Е

The collection contains the scientific articles on the actual issues of the national economy of Ukraine, development of entrepreneurship, agricultural economy, functioning of financial system and social sphere.

For scientists, teachers, students of economic specialties, employees of financial and credit institutions and entrepreneurs.

Editorial Board: L. O. Marmul, Doctor of Economics (chief editor);

I. V. Alekseyev, Doctor of Economics; O. D. Hordei Doctor of Economics; L. A. Goroshkova Doctor of Economics; M. M. Ignatenko, Doctor of Economics; Y. V. Kaliuga, Doctor of Economics; O. P. Kyrylenko, Doctor of Economics; M. O. Kuzheliev, Doctor of Economics; I. G. Lukianenko, Doctor of Economics; M. I. Navalna, Doctor of Philology; T. Y. Obolenska, Doctor of Economics; O. M. Petruk, Doctor of Economics; V. B. Tropina, Doctor of Economics; A. V. Cherep, Doctor of Economics; I. Y. Chugunov, Doctor of Economics; L. Y. Levaieva, Candidate of Economics; V. V. Malyshko, Candidate of Economics; I. M. Makarchuk, Candidate of Economics, O. M. Palamarchuk, Candidate of Economics; T. O. Rybakova, Candidate of Economics; S. T. Sliusar, Candidate of Economics, G. V. Chaban, Candidate of Economics, S. Y. Kucherenko, Candidate of Economics (Secretary).

International Editorial Board: V. Voronov, Doctor of Sociology (Latvia); A. Ignasiak-Szulc, Doctor of Economics (Poland); O. Vankevych, Doctor of Economics (Republic of Belarus); O. Dorina, Doctor of Economics (Republic of Belarus); A. Levitska, Doctor of Economics (Republic of Moldova); V. Menshikov, Doctor of Sociology (Latvia); S. Polonyk, Doctor of Economics (Republic of Belarus); M. Khitov, Doctor of Economics (Bulgaria); T. Sorokina, Doctor of Economics (Republic of Belarus); T. Teterynets, Candidate of Economics (Republic of Belarus); V. Juščius, Doctor of Sociology (Lithuanian).

Recommended by the Academic Council of Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University. Protocol No 6 dated November 19, 2019.

By the decision of Presidium of Higher Attestation Committee of Ukraine dated February 10, 2010, No 1-05/1 Collection of Scientific Articles «University Economic Bulletin» was included to the new list of the professional publications of Ukraine, in which results of Dissertations in Economy for the Doctor and Candidate scientific degrees may be published.

By the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 1021 from October 7, 2015 and according to the resolution of the State Attestation Board of the Ministry of Education and Science of Ukraine from September 29, 2015 the Collection of Scientific Articles of Scientists and Post-graduate Students «University Economic Bulletin» is re-registered as a professional scientific publication of Ukraine where the research results of doctoral and candidate theses in Economics can be published.

By the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 1301 from October 15, 2019 and according to the resolution of the Attestation Board of the Ministry of Education and Science of Ukraine from October 15, 2019, the Collection of Scientific Articles of Scientists and Post-graduate Students «University Economic Bulletin» is included to the List of scientific professional publications of Ukraine, category «B».

Address of Editorial Board:

08400, Pereiaslav-Khmelnytskyi, Sukhomlynskogo Str., 30, office 107.

Founder and issuer: Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University.

Cover page designer: O.V. Popenko

Corrector: M.I. Navalna

Layout: A.V. Serdyuk

Signed for print on November 20, 2019. Format 60x84/8.

Offset paper №1.

Type Arial. Offset print. Conventional printed sheet. 26,04.

Issued sheets 25,66. 100 copies.

Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University.

08400, Kyiv Region, Pereiaslav-Khmelnytskyi, Sukhomlynskogo Str., 30.

Certificate on inclusion to the State Publisher Register

(registration: series KB, No 12268-1152 P dated 01.02.2007; re-registration: series KB, No 21383-11183 PR dated 17.06.2015).

Tel./fax +38 (04567) 5-66-71; 5-63-94; e-mail: ekon.dek@ukr.net

Website of scientific bulletin: <https://economic-bulletin.com>

Serial publication «University Economic Bulletin»,

Registered in the international database of serial publications:

ISSN 2306-546X (print)

ISSN 2414-3774 (online)

Key title: Ekonomičnij visnik universitetu

Abbreviated key title: Ekon. visn. univ.

Indexing and reviewing: Ukrainika Naukova, Dzherelo, Scientific Electronic Library eLIBRARY.ru

International information and scientometric data base: Directory of Open Access Journals (DOAJ), ERIH PLUS, Russian Science Citation Index (RISC), Ulrich's Periodicals Directory (USA), International Scientific Indexing (ISI, UAE), Cite Factor, Google Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index (OAJI), CyberLeninka (Russia), Index Copernicus International (ICI), Central and Eastern European Online Library (CEEOL), National Library of Ukraine after V.I. Vernadskiy, Ukrainian Scientific Journals.

©ПХДПУ, 2019.

220030, ул. К.Маркса, д.31, г. Минск, Республика Беларусь

e-mail: lapicka@yandex.ru

Емельяненко Янина Владимировна, магистр экономических наук, старший преподаватель кафедры экономики и информационных технологий
Гомельский филиал Международного университета «МИТСО»
246029, проспект Октября, д.46а, г. Гомель, Республика Беларусь
e-mail: yanina-email@yandex.by

DATA ABOUT THE AUTHORS

Lapitskaya Larisa, Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, associate Professor of the Department of innovation management,
Belarusian state University
220030 K. Marx str., 31, Minsk, Republic of Belarus
e-mail: lapicka@yandex.ru

Yemelyanchenko Yanina, Master of Sciences (Economics), senior lecturer of the Department of economics and information technology
Gomel branch of the International University «MITSO»
246029 October Avenue, 46a, Gomel, Republic of Belarus
e-mail: yanina-email@yandex.by

Подано до редакції 08.08.2019

Прийнято до друку 30.08.2019

УДК 338.48:332.1

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2019-43-27-34>

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ В РЕГІОНАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Марченко О. А.
Сальнікова М. В.
Шевельова К. В.

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі розвитку економічних відносин глобалізаційні процеси охопили всі сфери світового господарства, у тому числі й туристичну галузь. Активізація розвитку вітчизняної туристичної індустрії та подолання негативних тенденцій стане можливим шляхом впровадження інновацій у галузь. Згідно зі світовим досвідом, широке застосування інновацій може призвести до створення конкурентоспроможних туристичних товарів і послуг на національному та міжнародному ринках.

Постановка проблеми. На сучасному етапі функціонування туристичної галузі саме інноваційні зрушення в діяльності підприємств туристичної галузі здатні забезпечити їх конкурентоспроможність, підвищити якість вітчизняних туристичних послуг, забезпечити високі показники економічного росту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні, методологічні та праксеологічні засади розвитку інтеграційних процесів у туризмі досліджували вітчизняні та зарубіжні науковці. При цьому, в зазначених працях відсутній комплексний підхід до розгляду проблематики розвитку інтеграційних процесів у туризмі, не враховано специфічних імперативи діяльності підприємств туристичної галузі та мезо-, макро- і мікрочинників, які обумовлюють галузеву специфіку процесів інтеграції, які потребують дослідження на сучасному етапі.

Вилучення невідомих частин загальної проблеми. Вивчення наукових робіт щодо проблем інноваційного розвитку підприємств туристичної галузі підтверджує, що теоретичні аспекти інноваційної діяльності в туризмі досліджені недостатньо. Тому теоретико-методологічні підходи до інноваційної діяльності підприємств туристичної галузі мають особливу актуальність і потребують подальшого дослідження та систематизації.

Визначення мети та завдань дослідження. Метою статті є визначення сутності, основних принципів та узагальнення класифікації інновацій та інноваційної діяльності підприємств туристичної галузі.

Метод або методологія дослідження. У роботі було використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, а саме: абстрактно-логічний, методи індукції та дедукції, синтезу й аналізу, узагальнення. Для визначення особливостей, закономірностей і принципів застосування інновацій у туризмі та вдосконалення понятійного апарату застосовувався конструктивно-логічний метод.

Результати роботи. У статті обґрунтовані переваги здійснення управління та регулювання розвитком туризму на засадах посилення інтеграційних процесів та організації інноваційних форм туристичної діяльності. Визначені напрями та форми інтеграції й кооперування туристичних підприємств. Серед них найбільш прогресивними є регіональні туристичні організації, туристичні кластери, консорціуми, мережі, стратегічні альянси. Вони дозволяють консолідувати наявні ресурси та використовувати їх ефективно. Обґрунтовано, що управління та регулювання розвитку туризму здійснюються через оцінку

конкурентних переваг, властивостей та структури інтеграційних туристичних об'єктів, їх інноваційного потенціалу та маркетингових стратегій на туристичних ринках.

Область застосування результатів. Запропоновані нами інноваційні форми управління туристичної діяльності можуть використовуватись в сфері туризму для конкурентоспроможності національного туристичного продукту на міжнародному ринку.

Висновки. Розкрито основні вісім принципів застосування інновацій у туризмі, а саме принципи: науковості, системності; відповідності інновації потребам туристів; позитивності результатів; іманентності інвестиційним процесам; відповідності інноваційної діяльності та її результатів рівню розвитку суспільства; зв'язності; безпеки. Виявлено, що інноваціями в туризмі є виробництво нових видів туристичних продуктів, використовуючи новітні техніки та технології, нові туристичні ресурси, які не були використані раніше. Відзначено, що найпоширенішими в сучасній практиці туризму є продуктові, технологічні, маркетингові, сервісні та організаційно-управлінські інновації.

Ключові слова: регіональне управління, інтеграційні процеси, туристичні консорціуми, кластери, стратегічні альянси, франчайзинг, конкурентні переваги.

ИННОВАЦИОННЫЕ ФОРМЫ В РЕГИОНАЛЬНОМ УПРАВЛЕНИИ ТУРИСТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Марченко О. А.
Сальникова М. В.
Шевелева Е. В.

Актуальность темы исследования. На современном этапе развития экономических отношений глобализационные процессы охватили все сферы мирового хозяйства, в том числе и туристическую отрасль. Активизация развития отечественной туристической индустрии и преодоления негативных тенденций станет возможным путем внедрения инноваций в отрасль. Согласно мировому опыту, широкое применение инноваций может привести к созданию конкурентоспособных туристических товаров и услуг на национальном и международном рынках.

Постановка проблемы. На современном этапе функционирования туристической отрасли именно инновационные сдвиги в деятельности предприятий туристической отрасли способны обеспечить их конкурентоспособность, повысить качество отечественных туристических услуг, обеспечить высокие показатели экономического роста.

Анализ последних исследований и публикаций. Теоретические, методологические и праксеологические основы развития интеграционных процессов в туризме исследовали отечественные и зарубежные ученые. При этом в указанных работах отсутствует комплексный подход к рассмотрению проблематики развития интеграционных процессов в туризме, не учтены специфические императивы деятельности предприятий туристической отрасли и мезо, макро и микрофакторы, обуславливающих отраслевую специфику процессов интеграции, требующих исследования на современном этапе.

Выделение неизвестных частей общей проблемы. Изучение научных работ по проблемам инновационного развития предприятий туристической отрасли подтверждает, что теоретические аспекты инновационной деятельности в туризме исследованы недостаточно. Поэтому теоретико-методологические подходы к инновационной деятельности предприятий туристической отрасли имеют особую актуальность и требуют дальнейшего исследования и систематизации.

Определение цели и задач исследования. Целью статьи является определение сущности, основных принципов и обобщения классификации инноваций и инновационной деятельности предприятий туристической отрасли.

Метод или методология исследования. В работе были использованы общенаучные и специальные методы исследования, а именно: абстрактно-логический, методы индукции и дедукции, синтеза и анализа, обобщения. Для определения особенностей, закономерностей и принципов применения инноваций в туризме и совершенствование понятийного аппарата применялся конструктивно-логический метод.

Результаты работы. В статье обоснованы преимущества осуществления управления и регулирования развитием туризма на основе усиления интеграционных процессов и организации инновационных форм туристической деятельности. Определены направления и формы интеграции и кооперации туристических предприятий. Среди них наиболее прогрессивными являются региональные туристические организации, туристические кластеры, консорциумы, сети, стратегические альянсы. Они позволяют консолидировать имеющиеся ресурсы и использовать их эффективно. Обосновано, что управление и регулирование развития туризма осуществляются через оценку конкурентных преимуществ, свойств и структуры интеграционных туристических объектов, их инновационного потенциала и маркетинговых стратегий на туристических рынках.

Область применения результатов. Предложенные нами инновационные формы управления туристической деятельности могут использоваться в сфере туризма для конкурентоспособности национального туристического продукта на международном рынке.

Выводы. Раскрыты основные восемь принципов применения инноваций в туризме, а именно принципы: научности, системности; соответствия инновации потребностям туристов; позитивности результатов; имманентности инвестиционным процессам; соответствие инновационной деятельности и ее результатов уровню развития общества; связности; безопасности. Выявлено, что инновациями в туризме является производство новых видов туристических продуктов, используя новейшие техники и технологии, новые туристические ресурсы, которые не были использованы ранее. Отмечено, что наиболее распространенными в современной практике туризма есть продуктовые, технологические, маркетинговые, сервисные и организационно-управленческие инновации.

Ключевые слова: региональное управление, интеграционные процессы, туристические консорциумы, кластеры, стратегические альянсы, франчайзинг, конкурентные преимущества.

THE INNOVATIVE FORMS IN THE REGIONAL MANAGEMENT OF THE TOURISM ACTIVITIES

Marchenko O. O.

Salnikova M. V.

Shevelova K. V.

Actuality of the theme of the research. At the present stage of the development of the economic relations, the globalization processes are covered all spheres of the world economy, including the tourist industry. The activation of the development of the domestic tourist industry and the overcoming of the negative tendencies will become possible through the introduction of the innovations into the industry. According to the world experience, the widespread use of the innovations can lead to the creation of the competitive tourist products and the services in the national and the international markets.

The statement of the problem. At the present stage of the functioning of the tourist industry only displacement in the activities of the enterprises of the tourist industry which can provide their competitiveness, it can raise the quality of the domestic tourist services, and it can provide high indicators of the economic increase.

The analysis of the last researches and the publications. The theoretical, the methodological and the praxological principles of the development of the integration processes in the tourism were explored by the domestic and the foreign scientists. At the same time, in the above-mentioned works, there is no the complex approach to the consideration of the problems of the development of the integration processes in the tourism; do not take into account the specific imperatives of the activities of the enterprises of the tourist industry and meso-macro- and micro-factors, which determine the branch specificity of the processes of the integration which require the research at the present stage.

Removing unknown parts of the general problem. The study of the scientific works as for the problems of the innovative development of the enterprises of the tourist industry confirms that the theoretical aspects of the innovation activity in tourism are not enough explored. Therefore, the theoretical and the methodological approaches to the innovation activity of the enterprises of the tourist industry have the special actuality and they require further research and the systematization.

The statement of the purpose and objectives of the research. The purpose of the article is the definition of the essence of the basic principles and the generalization of the classification of the innovations and the innovations activity of the enterprises of the tourist industry.

The methodology of the research. The general scientific and the special methods of the research were used in the work, such as the abstract-logical, the methods of the induction and the deduction, the synthesis and the analysis, the generalization. The structural-logical method was used for the definition of the features, the appropriateness and the principles of the use of the innovations in the tourism and the improve of the constant apparatus.

The results of the work. The advantages of the realization of the management and the regulation of the development of the tourism on the basis of the strengthening integration processes and the organization of the innovative forms of the tourist activity are grounded in the article. The directions and the forms of the integration and the co-operation of the tourist enterprises are determined. Among them, the most progressive are the regional tourist organizations, the tourist clusters, the consortium, the networks, the strategic alliances. They let consolidate the existing resources and use them efficiently. It is grounded that the management and the regulation of the development of the tourism are carried out with the mark of the competitive advantages, the properties and the structure of the integration tourist objects, their innovative potential and the marketing strategies in the tourist markets.

The sphere of the application of the results. The proposed by us the innovative forms of the management of the tourist activity can be used in the sphere of the tourism for the competitiveness of the national tourist product in the international market.

Conclusions. The main eight principles of the application of the innovations in the tourism are revealed, such as the scientific character, the systematic; the conformity of the innovations to the needs of the tourists; the positivity of the results; the immanence to the investment processes; the conformity of the innovation activity and its results to the level of the development of the society; the connectivity; the security. It was found that the innovations in the tourism are the production of the new types of the tourist products, using the modern technique and the technology, the new tourist resources which have not been used before. It is noted that the most widespread in the modern practice of the tourism are the productive, the technological, the marketing, the service and the organizational and management innovations.

Key words: *regional management, integration processes, tourist consortium, clusters, strategic alliances, franchising, competitive advantages.*

JEL Classification: *L83, O31.*

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі розвитку економічних відносин глобалізаційні процеси охопили всі сфери світового господарства, у тому числі й туристичну галузь. Нині туризм став є одним з найбільш динамічних і прибуткових серед усіх галузей світового господарства. Про глобальність туризму та пріоритетність у світовій економіці свідчать досить значні доходи від туризму, що складають 8 % світового експорту і 30 % міжнародної торгівлі послугами, щорічне зростання світових туристичних потоків на 4–5%.

Нині в Україні туристичну діяльність провадять понад п'ять тисяч вітчизняних організацій, які можуть прийняти туристів. Проте, згідно із статистичними даними Державної служби статистики України, упродовж 2000–2016 рр. кількість громадян України, які виїжджали за кордон збільшилася у 4 рази, а внутрішні туристичні потоки країни зменшилися майже навіпіл. Отже, позитивне вирішення окреслених проблемних питань у туристичній сфері країни є досить актуальними в умовах сьогодення.

Активізація розвитку вітчизняної туристичної індустрії та подолання негативних тенденцій стане можливим шляхом впровадження інновацій у галузь. Згідно зі світовим досвідом, широке застосування інновацій може призвести до створення конкурентоспроможних туристичних товарів і послуг на національному та міжнародному ринках. До інновацій у туризмі відносять нововведення, що характеризуються відновлення фізичних і духовних сил споживача; якісними змінами туристичного продукту; розвитком туристичної інфраструктури, процесів формування та позиціонування туристичних товарів і послуг; змінами факторів виробництва.

Постановка проблеми. На сучасному етапі функціонування туристичної галузі саме інноваційні зрушення в діяльності підприємств туристичної галузі здатні забезпечити їх конкурентоспроможність, підвищити якість вітчизняних туристичних послуг, забезпечити високі показники економічного росту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні, методологічні та праксеологічні засади розвитку інтеграційних процесів у туризмі досліджували вітчизняні та зарубіжні науковці, до співтовариства яких відносяться: В. Азар, В. Квартальнов, Ф. Вільям, М. Жукова, М. Кабушкін, М. Сальська та ін. При цьому, в зазначених працях відсутній комплексний підхід до розгляду проблематики розвитку інтеграційних процесів у туризмі, не враховано специфічних імперативи діяльності підприємств туристичної галузі та мезо-, макро- і мікрочинників, які обумовлюють галузеву специфіку процесів інтеграції. Крім того, зважаючи на обсяги та глибину досліджень вказаних вчених, що свідчить про значні перспективи інтеграційних утворень, потребують подальшого розвитку комплексні теоретичні та методологічні питання, присвячені конструктивному науковому переосмисленню особливостей інтеграційної взаємодії економічних суб'єктів, процесів їх становлення та розвитку в галузі туризму, урахування специфіки управління інтегрованими утвореннями.

Вилучення невідомих частин загальної проблеми. Проблеми інноваційного шляху економічного розвитку підприємств базових галузей економіки України широко розглядаються багатьма вченими. А вивчення наукових робіт щодо проблем інноваційного розвитку підприємств туристичної галузі підтверджує, що теоретичні аспекти інноваційної діяльності в туризмі досліджені недостатньо. Тому теоретико-методологічні підходи до інноваційної діяльності підприємств туристичної галузі мають особливу актуальність і потребують подальшого дослідження та систематизації.

Визначення мети та завдання дослідження. Головним завданням є обґрунтування регіонального управління та регулювання розвитку туризму на інтеграційних засадах, визначення основних форм інтеграції, їх інноваційного підґрунтя та маркетингових переваг.

Метод або методологія дослідження. Теоретичною основою дослідження стали розробки вітчизняних та зарубіжних учених з питань застосування інновацій у розвиток туристичної сфери, законодавчі акти, матеріали міжнародних та вітчизняних науково-практичних конференцій.

У роботі було використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, а саме: абстрактно-логічний, методи індукції та дедукції, синтезу й аналізу, узагальнення для вивчення особливостей розвитку туристичної діяльності країни, уточнення поняття «інновації в туризмі», формулювання отриманих висновків; розкриття принципів інновацій у туризмі, висвітлення видового різноманіття інновацій у галузі; порівняння для виявлення переваг і недоліків, можливостей і загроз розвитку вітчизняної туристичної індустрії, розкриття видового різноманіття інновацій у туризмі. Для визначення особливостей, закономірностей і принципів застосування інновацій у туризмі та вдосконалення понятійного апарату застосовувався конструктивно-логічний метод.

Виклад основного матеріалу. Під інтеграцією розуміється встановлення таких взаємовідносин між підприємствами, які забезпечують довгострокове зближення генеральних цілей підприємств, що інтегруються, й надають підприємствам такі переваги: зниження рівня невизначеності у поста- Економічні науки 39 чанні та збуті, обмеження конкуренції, спрощення впровадження технологічних новацій, зниження видатків. В основі інтеграції лежить принцип об'єднання власності, ресурсів, сфер діяльності. Організаційні форми інтеграції різноманітні і залежать від національної та регіональної специфіки. Але попри велику різноманітність форм об'єднань, головними розбіжностями є відносини власності та виробнича й контрактна кооперація.

Однією з форм інтеграції може бути регіональне туристичне товариство (РТТ) – добровільне об'єднання зацікавлених осіб, створене з метою координації діяльності учасників, забезпечення захисту їхніх прав, інтересів у державних і інших органах, загальній реалізації різноманітних програм і проєктів щодо розвитку туристичної галузі й розподілу прибутку, отриманої від їхнього здійснення. Основна мета його створення –

координація діяльності всіх зацікавлених у розвитку рекреації суб'єктів шляхом об'єднання їхніх зусиль, ресурсів, ідей на базі наявних природно-рекреаційних ресурсів із залученням органів місцевого самоврядування. Корпоративна форма ведення рекреаційного господарства особливо актуальна для суб'єктів і регіонів, рекреаційні можливості яких недостатньо використовуються [1, с. 142].

Переваги використання в управлінні регіональним розвитком туризму організації рекреаційного господарства у формі регіонального туристичного товариства (корпорації):

- підтримка органів державної влади та місцевого самоврядування шляхом створення пільгових режимів оподаткування, одержання пільгових державних позик для розвитку об'єктів туристично-рекреаційної інфраструктури;
- застосування регіонального маркетингу;
- об'єднання фінансових і матеріальних ресурсів у т.ч. й для проведення наукових досліджень щодо підвищення ефективності функціонування всіх учасників РТТ;
- одержання конкурентних переваг завдяки консолідації зусиль для комплексного використання, природно-рекреаційних ресурсів, забезпечення їхнього збереження, поліпшення процесів відтворення за рахунок перерозподілу рекреаційних потоків;
- створення нових рекреаційних зон та туристичних дестинацій.

Регіональні туристичні товариства сприяють формуванню ринку туристичних послуг; вдосконаленню інфраструктури й розвитку міжнародного й внутрішнього туризму; організації й ліцензуванню підприємницької діяльності в галузі внутрішнього й міжнародного туризму тощо. На територіях регіонів зі значним зосередженням земель рекреаційного призначення доцільним є створення окремих господарських комплексів, рекреаційних парків, спеціальних (вільних) економічних зон.

Окрім сприяння управлінню регіональним розвитком туризму, створення таких територіально-господарських утворень також сприятиме подоланню депресивного характеру регіональної економіки, стимулюватиме структурні перетворення, активізує підприємницьку діяльність, пом'якшить проблеми зайнятості [2, с. 128]. Це також може бути умовою підвищення життєвого рівня населення, залучення інвестицій, нарощування експорту, поживлення інноваційної діяльності, підвищення ефективності використання ресурсів. Організаційними формами управління регіональним розвитком туризму можуть виступати маркетингові консорціуми, конгломерати, громадські організації при навчальних закладах, які готують фахівців з туризму, об'єднання, створені з метою просування конкретного туристичного продукту, туристсько-інформаційні центри. Об'єднання зусиль дозволить не тільки забезпечити високий рівень обслуговування, широкий діапазон рекреаційних послуг, а й раціональне використання рекреаційних ресурсів і земель, узгодження заходів по їхній охороні, відновленню й підвищенню рекреаційної привабливості, що обумовить ріст конкурентоспроможності регіональної економіки. Передача земельних ділянок суб'єктам господарювання може здійснюватися на умовах оренди, концесії, субконтрактинга або франчайзинга.

Можливості застосування концесій в українській економіці розглядаються в контексті впровадження системи делегованого керування, що сьогодні поширена в багатьох країнах миру. Використання приватних джерел фінансування дасть можливість реалізувати проекти розвитку зеленого, сільського, етнічного туризму, поновлення санаторно-курортної бази тощо. Цьому ж буде сприяти наявність платоспроможного попиту й можливість виставляти рахунки за виконані роботи й надані послуги на беззбитковому рівні. Останні дві умови є найбільш принциповими для приватних інвесторів.

Істотним завданням регіональної управлінської організаційної структури сфери туризму й рекреації є створення відповідних інформаційних центрів, адже без реклами й інформації, що залучає споживачів певних послуг, розвиток туристсько-рекреаційної діяльності неможливий. Виходячи з цього держава заохочує регіональний розвиток туризму, створюючи для цього відповідні економічні й політичні умови, підтримуючи імідж туристичних регіонів, фінансуючи, наприклад, закордонні PR – акції по рекламуванню їх як привабливих для туризму місцевостей, виключаючи при цьому лобювання державою інтересів окремих підприємницьких структур, що є неприпустимим.

За формою інформаційні центри можуть бути державними підприємствами, які підпорядковуються виконавчим органам місцевого самоврядування й працюють на принципах самоокупності за рахунок одержання доходів від надання інформаційно-рекламних послуг. В організаційній структурі центрів доцільно передбачити окремі підрозділи, наприклад, по обслуговуванню громадян, надання інформаційно-рекламних послуг; маркетингу й надання консультацій виробникам турпослуг; створення й інформаційного наповнення туристичного веб-сайту регіону.

Одним з напрямків освоєння рекреаційних територій є залучення до цього процесу як вітчизняних, так і іноземних інвесторів [3, с. 167]. Підприємницька діяльність у рекреаційній сфері здійснюється шляхом одержання валютного кредиту для побудови й експлуатації об'єктів, створення спільних міжнародних підприємств. В управлінні регіональним розвитком туризму певну роль можуть відігравати особливі територіально-господарські утворення у формі спеціальних (вільних) економічних зон.

Таким чином, об'єднання організацій індустрії туризму на території регіонів дозволяють їм набути багато конкурентних переваг, дозволить забезпечити не тільки раціональне використання рекреаційних ресурсів і земель з узгодженням заходів їхньої охорони, а й високий рівень обслуговування, надання широкого діапазону рекреаційних послуг, відновлення, підвищення Економічні науки 41 рекреаційної привабливості туристичних

дестинацій регіонів. Використання приватних джерел фінансування дасть можливість реалізувати проекти розвитку зеленого, етнічного туризму, поновлення санаторно-курортної бази, створення нових туристських дестинацій тощо.

Найпоширенішими й найефективнішими й найменш ризиковим формами інтеграції на ринку туристичних послуг XXI століття є стратегічні альянси та франчайзинг. Члени альянсів зберігають свою економічну незалежність лише в тих напрямках, де не здійснюється співпраця. На відміну від мереж й готельних кооперацій стратегічні альянси є об'єднаннями незалежних туристичних підприємств, але вони об'єднуються за всіма параметрами, а не за деякими, як кооперативи і їхньою метою є формування та досягнення, головним чином, стратегічних цілей щодо прибутку, зростання, збільшення обсягів та розширення сегментів ринку, створення конкурентних переваг.

Мережі, альянси та туристичні кластери – це результат структурної перебудови туристичної сфери й сусідської солідарності її підприємств. В підприємницьких мережах (альянсах) істотно зменшуються витрати, пов'язані з окремими видами діяльності, наприклад, закордонною комерційною діяльністю, спільним дослідженням ринку, маркетинговою діяльністю, участю у ярмарках і салонах, покращенням технологій надання туристичних та курортно-оздоровчих послуг.

Мережні структури охоплюють безліч різноманітних організацій у різних сферах діяльності. Деякі дослідники характеризують сучасну національну економіку як мережну, як систему мереж. При цьому мережа розуміється як сукупність стійких контрактів або пов'язаних з ними відносин між людьми, суб'єктами господарювання та їх групами. У вузькому сенсі під мережею розуміються спеціальні організаційні структури управління локальною взаємодією в регіональній економіці, де головними елементами є підприємства, компанії, інші суб'єкти господарювання та зв'язки між ними.

Найважливішою властивістю мережі визнається підвищений рівень взаємозв'язку і впевненості у виконанні угод [4, с. 142]. У мережних формуваннях складається особлива система керуючих впливів, для якої характерні горизонтальні зв'язки «з партнерами і своєрідний механізм координації, оскільки часто мережа є об'єднанням або взаємодією інтелектуальних ресурсів, орієнтованих на досягнення співпадаючих цілей учасників.

Важливою особливістю деяких мереж є віртуальний за формою характер об'єднання. Відсутність жорсткої організаційно-правової форми не дозволяє державним органам управління регіональним розвитком застосовувати традиційні, формальні методи впливу на мережні формування. Горизонтальні відносини і свобода організаційно-правового оформлення визначають високу ефективність дій туристських мереж.

Таким чином, сучасні туристичні мережі являють собою різноманітну сукупність розгалужених груп туристичного бізнесу, пов'язаних між собою складно переплетеними організаційними, інформаційними, економічними, фінансовими, та іншими відносинами, певним чином інтегруючими спільні дії. Мережі виконують кілька взаємопов'язаних функцій, а саме: поширення загальнодоступної і конфіденційної інформації; рейтингування (ранжування) підприємств і формування репутації; встановлення довірчих відносин і зменшення ступеня невизначеності; надання взаємодопомоги на формальній та неформальній основах; зниження трансакційних витрат, пов'язаних із взаємодією з незнайомими партнерами.

Поява такого типу інтеграції, як стратегічні альянси, пояснюється такими причинами: заповнення прогалів в існуючих ринках та технологічній базі; переведення надлишкової виробничої потужності в прибуток; зниження ризиків і видатків, пов'язаних з виходом на новий ринок туристичних послуг; прискорення розробки й початку виробництва нової продукції й послуг; економія на масштабах виробництва послуг; подолання законодавчих, митних і торгових бар'єрів; збільшення діапазону операцій; зниження видатків при скороченні операцій [5, с. 249].

Своєрідність цих союзів полягає в тому, що вони безпосередньо не торкаються відносин власності, оскільки компанії, що співробітничать, зберігають свою автономію й нішу в сферах національного, регіонального й локального ринків, союзи пропонують партнерські відносини в будь-якій сфері, наприклад, у маркетинговій діяльності. Стратегічні альянс – це переважно форми горизонтального об'єднання організацій в межах однієї галузі, проте можливі й міжгалузеві альянси. Існують різні точки зору на поняття стратегічні альянси.

Характерною рисою стратегічних союзів є наявність конкуренції між підприємствами, що прагнуть до співробітництва. Створення стратегічних альянсів – попередній захід між відкритою конкуренцією на ринку й повним злиттям фірм [6, с. 112]. Вони означають міжнародне співробітництво між двома й більше партнерами на певний термін, що передбачає координацію їхніх дій для досягнення поставлених цілей.

Стратегічні альянси – це перехідний механізм, що стимулює проведення стратегії партнерства у на певному середовищі. Вони є містком від кооперації до франчайзингу, який вважається найвищою формою кооперування й одночасно є розповсюдженою стратегією збуту, особливо в готельній сфері. Об'єднання в стратегічні альянси, мережі та застосування франчайзингу є ефективними формами організації управління регіональним розвитком галузі туризму та його регулювання.

Висновки. Теоретичне осмислення проблеми формування та розвитку інтеграційних процесів у туризмі як напряму регулювання його розвитку пов'язано із випереджаючим зростанням економіки на основі розвитку різних форм інтеграції суб'єктів господарювання загалом. Воно дозволило зробити висновок про відсутність наукових розробок, пов'язаних із систематизацією особливостей інтеграційних процесів у туризмі.

Це ускладнює завдання регіонального регулювання галузі через врахування специфіки інтеграційних процесів в туризмі [7, с. 249]. З метою удосконалення теорії та практики визначення специфіки інтеграційних

процесів у туризмі приділено увагу обґрунтуванню особливостей та іманентних ознак інтеграційних процесів суб'єктів туристичної діяльності, визначено їх вплив на параметри та динаміку інтегрованого розвитку.

Обґрунтовано, що врахування специфічних особливостей інтеграційних процесів є передумовою їх успішної реалізації у туризмі. Визначено взаємозв'язок особливостей інтеграційних процесів та проблем організації управління інтегрованими утвореннями. Орієнтація на особливості інтеграційних

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямку дозволить розробляти дієві механізми управління інтегрованими утвореннями та регулювання їх регіонального розвитку.

Список використаних джерел

1. Михайличенко Г. І. Формування інноваційних туристичних кластерів як конкурентної переваги розвитку регіону. Збірник наукових праць «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». 2012. С. 341-349.
2. Michael E. Tourism micro-clusters. *Tourism Economics*, 9(2), 133-145, 2013. (Южная Корея)
3. Jackson J., Murphy P. Clusters in regional tourism. An Australian case. *Annals of Tourism Research*, 33(4), 1018-1035, 2016. (Мельбурн, ВИК, Австралія)
4. Марченко О. А. Трансформації та удосконалення регіональної структури туристичної галузі: монографія. Херсон: Айлант. 2014. 344 с.
5. Dwyer L. Kim, Destination competitiveness: Determinants and indicators. *Current Issues in Tourism*, 6(5), 369-414, 2013. (Сідней)
6. Комліченко О. О., Ротань Н. В. Стратегічне управління регіональним розвитком туризму на основі кластерного підходу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. Вип. 6, Ч. 3. С. 110-112.
7. Кропельницька С. О. Науково-практичні аспекти реалізації стратегічних пріоритетів розвитку територій на основі кластерів. Матеріали Науково-практичної інтернет-конференції за міжнародною участю «Управління інноваційним розвитком територій» (30 жовтня-30 листопада 2015 року). С. 68-73.
8. Миронов Ю. Б. Туристичний кластер як прогресивна модель розвитку туризму в регіоні. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні підходи розвитку внутрішньої торгівлі України на інноваційних засадах» (м. Львів, 2-3 листопада 2017 р.) Львів: Видавництво ЛТЕУ. 360 с. С. 142.
9. Яворський Ю. М. Туристичний кластер як форма розвитку галузі. *Український туризм*. 2015. №2. С. 56-57.

References

1. Mykhailichenko, H. I. (2012). *Formuvannia innovatsiynykh turystychnykh klasteriv yak konkurentnoi perevahy rozvytku rehionu* [Formation of innovative tourist clusters as a competitive advantage of regional development]. *Zbirnyk naukovykh prats «Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku»*. 341-349.
2. Michael, E. (2013). *Tourism micro-clusters*. *Tourism Economics*, 9(2), 133-145. (Yuzhnaya Koreya).
3. Jackson, J., Murphy, P. (2016). *Clusters in regional tourism. An Australian case*. *Annals of Tourism Research*, 33(4), 1018-1035. (Mel'burn, VIK, Avstraliya).
4. Marchenko, O. A. (2014). *Transformatsii ta udoskonalennia rehionalnoi struktury turytychnoi haluzi: monohrafiia* [Transformation and improvement of the regional structure of the tourism industry: a monograph]. Kherson: Ailant. 344 p.
5. Dwyer, L. Kim, (2013). *Destination competitiveness: Determinants and indicators*. *Current Issues in Tourism*, 6(5), 369-414. (Sidney).
6. Komlichenko, O. O., Rotan, N. V. (2014). *Stratehichne upravlinnia rehionalnym rozvytkom turyzmu na osnovi klasternoho pidkhodu* [Strategic management of regional tourism development based on cluster approach]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho univnrsytetu. Seriya: Ekonomichni nauky - Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences*, 6, Ch. 3. 110-112.
7. Kropelnyska, S. O. (2015). *Naukovo-praktychni aspekty realizatsii stratehichnykh priorytetiv rozvytku terytorii na osnovi klasteriv* [Scientific and practical aspects of realization of strategic priorities of development of territories on the basis of clusters]. *Materialy Naukovo-praktychnoi internet-konferentsii za mizhnarodnoiu uchastiu «Upravlinnia innovatsiynym rozvytkom terytorii»* (30 zhovtnia-30 lystopada 2015 roku). 68-73.
8. Myronov, Yu. B. (2017). *Turystychnyi klaster yak prohresyvna model rozvytku turyzmu v rehioni* [Tourist cluster as a progressive model of tourism development in the region]. *Materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Stratehichni pidkhody rozvytku vnutrishnoi torhivli Ukrainy na innovatsiynykh zasadakh»* (m. Lviv, 2-3 lystopada 2017 r.) Lviv: Vydavntstvo LTEU. 360 p. P. 142.
9. Yavorskyi, Yu. M. (2015). *Turystychnyi klaster yak forma rozvytku haluzi* [Tourist cluster as a form of industry development]. *Ukrainskyi turyzm - Ukrainian tourism*, 2. 56-57.

ДАНІ ПРО АВТОРІВ

Марченко Оксана Анатоліївна – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, управління та адміністрування

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

e-mail: marchenkokseniya1@ukr.net,

ORCID ID: 0000-0002-4727-3183

Researcher ID: B-6207-2018

Сальнікова Марина Вікторівна – викладач-стажист кафедри економіки, управління та адміністрування Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

e-mail: marisyla@ukr.net

Шевельова Катерина Віталіївна – студентка гр. 115 с,

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

e-mail: marisyla@ukr.net

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ

Марченко Оксана Анатольевна – доктор экономических наук, доцент,

доцент кафедры экономика, управления и администрирования

Мелитопольский государственный педагогический университет имени Богдана Хмельницкого

e-mail: marchenkokseniya1@ukr.net,

Сальникова Марина Викторовна – преподаватель-стажёр, кафедры экономика, управления и администрирования

Мелитопольский государственный педагогический университет имени Богдана Хмельницкого

e-mail: marisyla@ukr.net

Шевелёва Екатерина Витальевна – студентка гр. 115 с,

Мелитопольский государственный педагогический университет имени Богдана Хмельницкого

e-mail: marisyla@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHORS

Marchenko Oksana – Doctor of Economics, Associate Professor of the Department of Economics, Management and Administration

Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University

e-mail: marchenkokseniya1@ukr.net,

Salnikova Marina – teacher of the Department of Economics, Management and Administration

Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University

e-mail: marisyla@ukr.net

Shevelova Katerina – student gr. 115 s,

Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University

e-mail: marisyla@ukr.net

Подано до редакції 25.09.2019

Прийнято до друку 20.10.2019

УДК 338.2:339.5

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2019-43-34-42>

VALUATION OF PARITY OF FOREIGN TRADE RELATIONS BY BRANDING TOOLS

Studinska G. Y.

The methodological approach to the assessment of parity of trade relations is proposed. The analysis of the volume of export and import, their commodity structure is considered as a traditional cost approach to assess the equivalence of foreign trade operations of the country. The use of branding tools in assessing the technological or status level of trade relations between countries is substantiated. The mechanism of calculating the indicator of territorial branding and the indicator of branding of the country per capita is demonstrated. The efficiency of the brand-oriented format for the development of the national economy has been proved. In order to increase the competitiveness of the national economy, adoption and implementation of brand-oriented development strategy by Ukraine is recommended.

Keywords: evaluation of trade relations parity, parity status, territorial branding indicator, the indicator branding country per inhabitant.

Background. Contemporary globalization determines the development strategy of each country, affects the change in the economic behavior of its subjects of business and the nature of consumer behavior, which is perceived as a tendency to seek benefits that would ensure the competitiveness of domestic goods, services, companies producing and providing them, territories, in within the limits of which the economic activity is carried out. Countries compete in the search for resources, highly skilled specialists, but the world market of goods and services remains the main area of competition, where the destiny of national economies is resolved in relation to their specialization, cooperation, socioeconomic efficiency and establishes the geopolitical role of the country in the world «scenario» of development. The assessment of foreign trade relations between the countries serves as

СОДЕРЖАНИЕ

Экономика знаний, инновационная экономика

ВАНКЕВИЧ Е. В. Новые тренды в сфере управления человеческими ресурсами в условиях цифровизации экономики.....	7
ДЕМУЗ И. А. Фандрайзинг и грантрайтинг как особый финансовый механизм международной поддержки научных проектов в Украине.....	12
ЛАПИЦКАЯ Л. М., ЕМЕЛЬЯНЧЕНКО Я. В. Экономическая сущность инновационной восприимчивости организации.....	20
МАРЧЕНКО О. А., САЛЬНИКОВА М. В., ШЕВЕЛЕВА Е. В. Инновационные формы в региональном управлении туристической деятельности.....	27
СТУДИНСКАЯ Г. Я. Оценка паритетности внешнеторговых отношений инструментарием брендинга.....	34

Экономика и управление

ДЕЙНЕКО О. Т. Эффективное использование таможенных инструментов в условиях новейших интеграционных соглашений.....	43
ГЕРАСЕНКО В. П., ЛЕВКОВИЧ В. Ю. Прогнозирование индекса цифровой экономики и общества для Республики Беларусь.....	55
ГОРОШКОВА Л. А., ВОЛКОВ В. П., ХЛОБЫСТОВ Е. В. Децентрализованное управление ценообразованием в жилищно-коммунальном хозяйстве.....	59
ДРОК П. В. Становления и развитие издательско-полиграфического дела в Украине.....	67
КОПЫЛЬЧАК Б. В. Внедрение концепции стратегического управления развитием молодежных общественных организаций.....	72

Экономическая теория

БОРЗЕНКО Е. А. Императивы развития финансовых рынков постсоциалистических стран.....	80
ГОРОШКОВА Л. А., ВОЛКОВ В. П., ХЛОБЫСТОВ Е. В. Математическая интерпретация методологии риск-менеджмента для природно-хозяйственных систем.....	89
ДЕЙНЕКО Л. В., ЦЫПЛИЦКАЯ Е. А. Основы промышленной политики стран мира с разным уровнем развития: уроки для Украины.....	99
КРАЕНКОВА К. И. Проблемы и пути решения трудоустройства беженцев в Республике Беларусь в условиях интеграционных процессов.....	111
ШУМЕЙ А. А. Новейшие тенденции в исследовании экономического поведения индивида в начале XXI века.....	117

Финансы, денежное обращение и кредит

АДАМЕНКО И. П. Финансовая стабилизация в условиях экономических преобразований.....	126
БАРАННИК Л. Б., ДУЛИК Т. А., АЛЕКСАНДРЮК Т. Ю. Налоговая нагрузка в Украине в социально-экономическом измерении.....	133
ГУСАРЕВИЧ Н. В. Долговая политика в условиях трансформации экономики.....	145
КОРОВИЙ В. В. Налоговая политика как составляющая системы формирования доходов бюджета.....	152
МАКОГОН В. Д. Система управления государственным долгом в условиях институциональных преобразований.....	160
МАРКУЦ Ю. И. Расходы бюджета как инструмент экономического развития.....	167
ПАСЕЧНЫЙ Н. Д. Монетарная политика в условиях трансформации экономики Украины.....	173
САМОШКИНА О. А. Программно-целевое управление бюджетными ресурсами в механизме общественного развития.....	184
СОБЧУК С. И. Институциональная среда бюджетного регулирования общественного развития.....	196
ЧЕБЕРЯКО О. В., ГНАТЮК О. Ю. Государственный долг Украины как определяющий фактор долговой безопасности государства.....	205